

COL·LECTIU PEL
MUSEU-ARXIU
D'ARENYS DE MUNT

RECULL
de mots,
motius, malnoms,
i noms de
cases i carrers
d'Arenys de Munt.

Arenys de Munt 1987

“LA BÓIA NEGRA”-1

RECULL
de mots,
motius, malnoms,
i noms de cases i carrers
d'Arenys de Munt

Arenys de Munt, 1987

Col·lecció "La bóia negra"-1

PRESENTACIÓ

A Arenys de Munt hem tingut la sort (alguns diran la dissort) de restar un xic al marge de les transformacions que ens està imposant un món industrial, dur i corrosiu. Un cert malentès progrés ens està portant cap a una societat uniforme, sense color, d'amples i rectes carrers on la grisor de l'asfalt amagui el to vergonyós de la pedra i la terra, i on les restes del passat quedin diluïdes en deixalles folklòriques per a gaudiment de turistes.

Avui, al 1987, encara podem fruir (per quant de temps, malaurat progrés!) de certs vestigis, quasi arqueològics en un món del ciment i del número: tenim una Riera de sorra (per molts anys!), i encara ens referim a la gent pel seu mot. Quantes vegades no haurem al·ludit a la gent pel seu motiu en comentar un esdeveniment habitual en el poble com pot ser un casament, una defunció o el trobar o perdre la feina. Aquest mecanisme és inconscient, ben arrelat en la nostra manera de fer: de "Garcias", "Rodríguez" o "Salvàs", n'hi ha una colla, però el de Can Xito només n'és un.

Som un poble ric en motius; n'hem arribat a recollir una colla i segur que se'ns n'han escapat moltíssims més. El mot és, sobretot, un signe d'identitat, que identifica a la persona que el du o a qualsevol membre de la seva família; el motiu individualitza al marge dels cognoms oficials, i és molt més popular i conegut que no pas aquests. El motiu, que n'hi ha de recents però també de molt antics, ens lliga, malgrat la nostra voluntat, amb el passat (un personatge, llunyà o no, de la nostra família), amb el nostre poble i amb la nostra terra.

Els motius, mots, renoms o malnoms, posseeixen en comú el fet de no tenir un reconeixement legal, i per tant, de no poder-se inscriure en el registre civil. Aquest fet els diferencia dels cognoms oficials. (1)

Molts motius nasqueren amb un sentit irònic i ofensiu. El pas del temps afableix malnoms mortificants (2); en canvi d'altres, que en un principi eren intrascendents, són considerats avui com a ofensius. En Jaume Lladó ens explica que entre els pescadors del Mataró de començaments de segle, l'existència dels motius era ben acceptada. (3)

Molts renoms aparegueren als segles XV i XVI: donat que es repetien molts cognoms fou necessària l'adició d'un renom. Al segle XVII arrelà el costum de conservar dos cognoms lligats per "i". Molts cognoms començaren essent renoms.

"Per regla general la creació de renoms resta anònima" (4), tot i que certs personatges han estat i són especialistes en l'art de batejar la gent.

Moltes circumstàncies poden donar origen a un motiu. N'enumerarem només aquelles que ens poden servir pel nostre cas:

- La situació familiar: Cal Viudo, ...
- L'ètnia: Cal Moro, ...
- L'aspecte físic o una part del físic: Can Bigoti, Can Barbeta, Can Vermell, Can Coix, ...
- Una singularitat del caràcter: Can Fàstics, ...
- Una activitat constant, professional o no: Cal Campaner, Can Raspalla Boies, Can Boter, ...
- El lloc d'origen o de residència: Cal Rei de Font de Flàvia, Can Blanc de la Penya, ...
- Una situació episòdica o una anècdota: Can Nas de Plata, Can President Perdut, ...

Avui els motius tendeixen a desaparèixer. Diferents raons poden ajudar a explicar aquest fet: l'anada a l'escola que anul·la els motius tot afavorint els cognoms; la immigració tan forta que hem rebut, que malgrat excepcions, ha rebutjat els lligams amb la tradició; la creixent castellanització en tots els àmbits de la nostra vida que ens pot portar a situacions irreversibles per a la nostra llengua i la nostra cultura. En fi, els partidaris del món modern que desprecien tot allò que fa pudor de vell.

Avui, pot semblar irreversible la pèrdua de molts motius. Per deturar aquest procés hem volgut fer un esforç i deixar constància d'aquest aspecte de la nostra vida social que durant tants anys ha servit per identificar-nos. Sabem que algú s'enfadarà, però també esperem que faci l'esforç d'entendre que aquest llibret és el testimoni d'una part del nostre patrimoni cultural que hem de reconèixer i salvar entre tots.

Llegiu bé tots els motius (si pot ser en veu alta) i us assegurem que passareu una bona estona.

El de Can Mons.

(1) Enric Moreu-Rey. "Renoms, motius, malnoms i noms de casa". Edit. Millà. Barcelona, 1981. Aquest interassantíssim estudi sobre els motius ens ha servit de guia i ens ha fornit les idees bàsiques per a realitzar el nostre treball.

(2) Ídem. Pag. 17.

(3) Jaume Lladó i Font. "La gent de mar. Un poema mort sota les xarxes". FULLS/27 del Museu-Arxiu de Santa Maria. Mataró, gener, 1987. Pag. 49.

(4) E. Moreu-Rey. Pag. 30.

Recull de mots, motius, malnoms, i noms de cases i carrers d'Arenys de Munt.

Ca l'Agutzil	Can Badó Alsina
Ca l'Aiguader	Can Barberet
Ca l'Aiguaviva	Can Berbeta
Ca l'Ale Ale	Can Baroix
Ca l'Americano	Can Baroix del pa
Ca l'Andalet	Can Barres
Ca l'Andreuet	Can Bellsolell
Ca l'Animé	Ca les Bessones
Ca l'Antonia Bruta	Can Betlem
Ca l'Aranyó	Can Bigoti
Ca l'Arquer	Cal Bisbe
Ca l'Aviador	Can Blanc de la Penya

Can Bloi	Can Carrasquet
Can Boira	Cal Carreter
Ca la Borda	Can Casa de Déu
Can Boter	Cal Cisteller
Ca la Bous	Can Co
Can Bufa	Can Coix Terra
Can Burra	Can Coix Viola
Can Burra Grossa	Ca la Colometa
Can Buscatà	Can Coloreu
Can Busqueta	Can Combro
Ca la Bruta	Can Comelles
Can Cabrineti	Can Cor de l'Hostia
Ca la Cadiraire	Can Corbu
Can Caça Rates	Can Corder
Can Cagado	Can Cordills
Can Cagarada	Can Cornell
Can Cagon	El Corral
Can Caguerris	El Corral del Forn
Cal Caio	Can Correu
Can Calau	Can Corrioles
Ca la Calderera	Can Cosme
Can Cametes	Can Costella
Cal Campaner	Can Cot
La Cantina	Ca la Cotillaire
Carrer dels Capellans	Can Cristià
Can Carbassa	Can Cu-cut
Can Cardedeu	Can Curt
Can Carlet	Can Curxel

Can Deius	Can Gep Cordat
Can Diento	Can Gepic
Can Dimoni	Can Gironés
Ca la Dolorettes	Can Granat
Ca l'Escabellat	Can Gravat
Ca l'Escarceller	Can Guerri
Ca l'Escarriot	Ca l'Isclè
Ca l'Escombriaire	Can Joan Cisteller
Ca l'Escurial	Can Jofre
Ca l'Esparter	Can Laia
Ca l'Estanquer	Can Ledo
Can Farell	Can Leoní
Can Fàstics	Can Liro
Can Felipet	Ca la Lola Toba
Cal Ferrer	Can Llepa Ciris
Can Fila	Can Llop
Can Finet	Can Llucià
Can Frai	Ca la Lluïsa Borda
Can Fullaraca	Can Maca
Can Galera	Can Maio
Can Galiona	Can Mama Dits
Can Gallineta	Can Manel Petit
Can Gallinassa	Can Manel Xeringa
Can Galtés	Cal Manyanet
Can Gambus	Can Maranyó
Can Garra	Can Mariano Espardanyer
Can Genet	Ca la Maria dels Melons
Ca la Geneta	Ca la Maria Maria
Can Gep	Can Marquet

Can Martí de la Nena	Can Neta Ruc
Can Massip	Can Nina
Can Matalí	Can Ninyo Ganso
Can Mata Porcs	Can Nissos
Ca la Melitona	Ca la Nita de la Costura
Can Menut	Can Noé
Can Menut de la Penya	Ca la Noereta
Can Menut del Torrent	Can Noves
Carrer de la Merda Ensana	Ca la Nuera
Can Merengueta	Cal Nunci
Can Met	Can Nuts
Can Minguet	Can Nyigo
Can Miquel Ros	Can Nyigues
Can Mistos Fins	Ca l'Ocellet
Can Mocs	Ca l'Oliver
Can Molet	Can Paiola
Can Mollfulleda	Can Paleia
Can Mons	Can Pams
Can Moreu	Can Panisau
Cal Moro	Can Pannon
Ca la Mundeta	Can Parrina
Can Mustaiola	Can Patatet
Cal Mussiu	Ca la Patateta
Can Nan	Can Patota
Can Nan Pelló	Can Patufet
Can Nas de Plata	Can Pau de la Llucia
Cal Negre	Can Pau dels Ulls
Cal Negret	Can Paraigüero
Can Nel	Can Pei

Can Pensil	Can Pugep
Can Peó	Can Punxa
Can Pep de l'Oli	Can Punxa Porcs
Can Pep Roig	Can Quatre Pams
Ca la Pepa Cotillaire	Can Quel
Can Pepet Gravat	Can Quibena
Can Pepet Joanet	Can Quico de les Cols
Ca la Pepita de ca la Pepa	Can Quico Xano
Can Pepito Farra	Can Quim Groc
Can Pepito Maco	Ca la Quima Cargola
Can Pere Botero	Can Quimet Gitano
Can Pere de la Burra	Ca la Radio
Can Perroi	Can Raic
Can Petit Alaiet	Can Rajolé
Can Petit Oliver	Cal Ranxo
Ca la Petó	Cal Ranxero
Can Pibernat	Cal Rei de font de Flavia
Can Pica Cristos	Cal Rei de la Pepa
Can Pipa	Cal Rei Nonis
Can Pipis	Can Reixach
Can Pitxon	Can Rejoleta
Ca la Planet	Can Respalla Boies
Can Plata i Oro	Can Roder
Cal Pollo	Can Roquet
Can Pomo d'Oro	Can Roqueta
Can Pomoreu	Can Ros
Can Popa	Can Rosaris
Cal President Perdut	Cala Roseta de la quadra
Can Pruna	

Can Rupit
Cal Sabater Gatosà
Can Sagrera
Can Salau
Can Sàlics
Can Sal-i-oli
Can Sameta
Can Santa Maria
Can Sants
Can Seca
Carrer de la Serp
Can Set culs
Can Sianet
Cal Sidro de l'escala
Can Siete hijas
Can Sis dits
Can Sisó
Sobirans
Cala Sofia
Can Soler de Pagès
Can Talla Colls
Can Tano
Can Tanta canalla
Can Taradell
Can Telefonero
Can Terrible
Can Terula
Can Tetaratet
Can Teti

Can Tià
Can Tit
Can Titalit
Can To
Can Toia
Can Toribio
Can Tradell
Can Troi
Can Trompet
Can Trona
Can Tustets
Can Vermell
Can Victoriano
Can Vigili
Can Vint-i-ú
Can Viola
Can Vista Alegre
Cal Viudo
Can Volatron
La viuda Alegre
Can Xai
Can Xandri
Can Xapo
Can Xarnego
Can Xato
Can Xena
El Xerret
Can Xerric
Can Xerriquet

Can Xic Lluís
Can Xico
Can Xico-Gravat
Can Xicoi
Can Xitra
Can Xumac
Can Zorrilla
